

En weg was Niek Hoek

TOEZICHTHOUDER / De Nederlandse Bank verbande ex-topman Niek Hoek van Delta Lloyd volledig uit de financiële sector. Terecht? Of was het een afstraffing?

Remko Nods

Door de eer aan zichzelf te houden, kon voormalig Delta Lloyd-topman Niek Hoek (58) nog het afscheidsfeestje organiseren dat hij – gezien zijn lange staat van dienst – verdiende. Op dat feestje, 8 januari dit jaar, erkende 'Mr. Delta Lloyd' dat hij met gemengde gevoelens afscheid nam.

Inwendig moet hij gekookt hebben van woede, omdat De Nederlandsche Bank (DNB) hem achter de schermen had gedwongen met vervroegd pensioen te gaan. Als hij niet vrijwillig zou vertrekken? Dan zou opnieuw worden getoetst of Hoek geschikt was voor zijn functie. Een toets waarvan hij wel kon bevroeden dat die voor hem negatief zou uitpakken. In dat geval zou hij nergens in de financiële sector meer een beleidsfunctie kunnen vervullen.

DNB had al langer problemen met Hoek en Delta Lloyd. 'Het is bekend dat er een klein verschil van inzicht is over het risicomanagement,' erkende voorzitter Jean Frijns van de raad van commissarissen in december vorig jaar tijdens een telefonische persconferentie.

Onder leiding van zeilfanaat Niek Hoek voer de verzekeraar volgens DNB te scherp aan de wind. Delta Lloyd belegde veel meer dan andere verzekeraars in aandelen, risicovolle bedrijfsobligaties en hypotheek, gaf meer en hogere rentegaranties aan klanten dan de concurrenten, en was buitengewoon actief in het overnemen van pensioenverplichtingen van pensioenfondsen.

Allemaal risicovolle activiteiten, die Delta Lloyd bovendien ontplooid met een

Niek Hoek van Delta Lloyd nam volgens DNB te veel risico

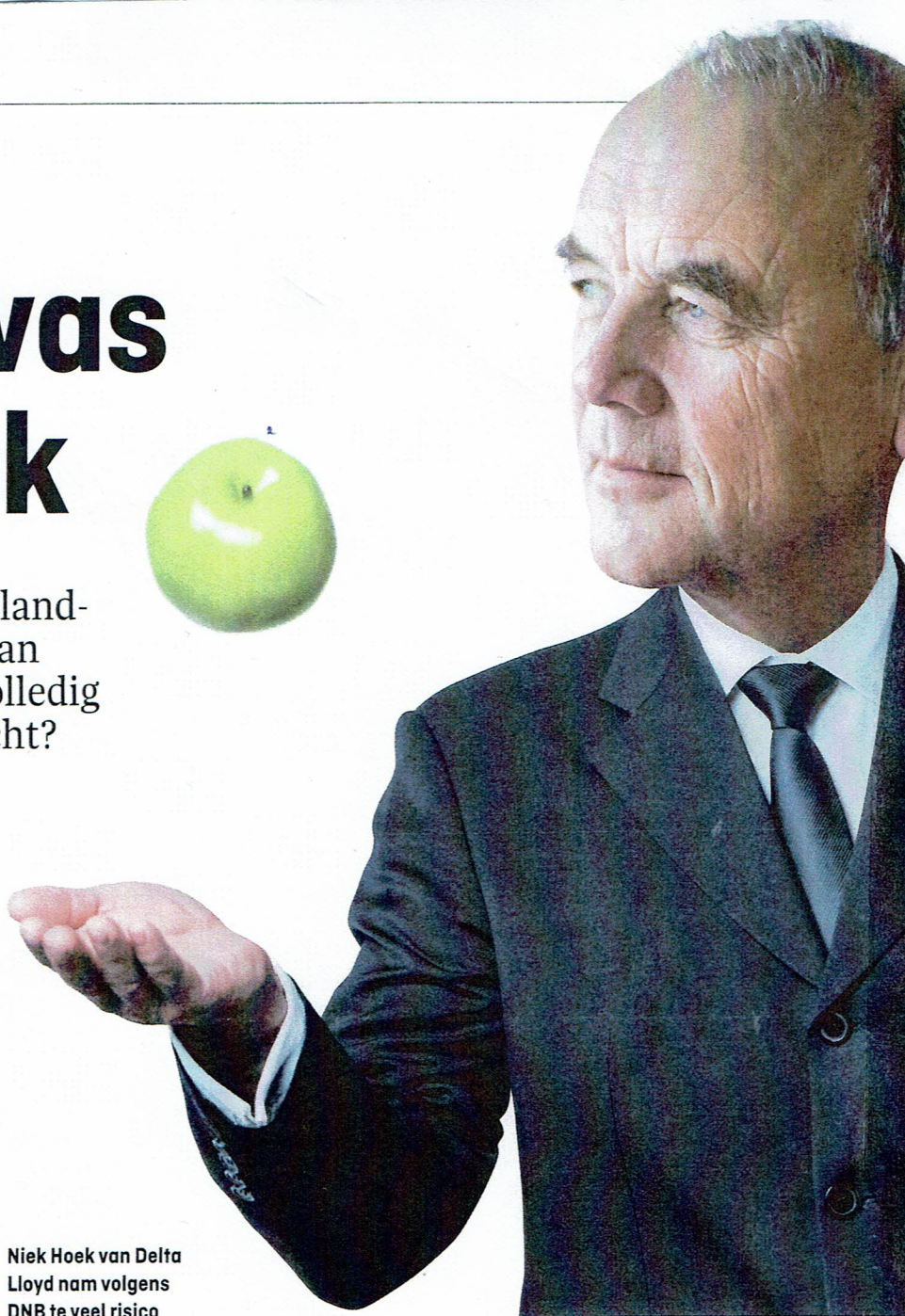
relatief zwakkere vermogenspositie dan voorzichtiger concurrenten. De aandeelhouders vonden het prachtig wat Hoek deed, want zij kregen daardoor veel dividend. DNB was minder enthousiast.

DNB-directielid Jan Sijbrands, die intern wordt omschreven als 'zo flexibel als een blok beton', greep in toen Delta Lloyd eind juni 2012 een aantal omstreden transacties pleegde die de verzekeraar volgens DNB 'een voordeel van 21,6 miljoen euro' opleverden. Delta Lloyd handelde daarbij op basis van 'vertrouwelijke informatie', stelt DNB. Dat is tegen de mores van de toezichthouder. Bestuur en commissarissen van Delta Lloyd menen echter dat de informatie 'algemeen bekend was in de markt'. De rechter mag komende zomer uitmaken wie er gelijk heeft.

Waar ging het precies om? Daarvoor moeten we terug naar de laatste week van

juni 2012. Het was een gok, maar wel een goedgecalculeerde gok, die het Delta Lloyd-bestuur toen nam. Overigens was Hoek zelf op dat moment al enkele weken met calamiteitenverlof, omdat een van zijn zonen zwaargewond in het ziekenhuis lag. Maar via zijn iPad volgde hij het bedrijf, en bemoeide hij zich per e-mail met de besluitvorming. Delta Lloyd verkocht complexe financiële producten waarmee de verzekeraar zich pleegde te beschermen tegen een daling van de rente.

Met die actie anticipeerde het bestuur op een naderende, belangrijke wijziging in de toezichtregels voor levensverzekeraars, de invoering van de zogeheten *ultimate forward rate*. Dat is een fictieve rentevoet die wordt gebruikt voor de waardebeoordeling van verplichtingen met een zeer lange looptijd, van 20 tot 60 jaar. Die rentevoet ligt vast en is hoger dan de gewone rente. Zodra die ren-

tevoet zou worden ingevoerd, zouden verzekeraars op slag minder behoefte hebben aan bescherming tegen een rentedaling.

Niet zorgvuldig

Officieel maakte DNB de invoering van de rentevoet bekend op maandag 2 juli 2012, na sluiting van de beurs. Maar in feite was de komst van de *ultimate forward rate* al de hele maand juni het belangrijkste gespreksthema in de verzekeringswereld. Dat kwam onder meer door een brief die toenmalig VVD-minister van Sociale Zaken Henk Kamp op 30 mei aan de Tweede Kamer stuurde.

De brief ging over de toekomst van het Nederlandse pensioenstelsel, maar Kamp noemde expliciet ook de verzekeraars en kondigde de komst van de fictieve rentevoet aan. Als de komende invoering van de *ultimate forward rate* geheim was, dan sprong

Kamp er niet zo zorgvuldig mee om.

De komst van de fictieve rentevoet vloeide voort uit een Europees besluit. Zweden en Denemarken hadden de *ultimate forward rate* op 12 juni al ingevoerd, en iedereen in de verzekeringssector verwachtte dat Nederland snel zou volgen. Er was geen reden om daarmee te dralen.

DNB-directievoorzitter Klaas Knot zelf zou er, volgens Delta Lloyd-woordvoerder David Brillenslijper (50), op 20 juni op de algemene ledenvergadering van het Verbond van Verzekeraars 'openlijk op hebben gezinspeeld'. Toch meende DNB Delta Lloyd hard te moeten aanpakken, omdat zij enkele dagen voor het officiële persbericht van 2 juli de omstreden transacties pleegde om zich te ontdoen van de complexe producten die beschermden tegen een rentedaling.

Het leverde Delta Lloyd een boete op van 1,2 miljoen euro. DNB vorderde bovendien het behaalde voordeel van 21,6 miljoen euro. Chief financial officer Emiel Roozen moet uiterlijk 1 januari 2016 terugtreden uit het bestuur, wegens een 'gebrek aan helicopterview'. Hoek kreeg te horen dat hij alleen aan een hertoetsing kon ontkomen, als hij vrijwillig zijn vertrek zou aankondigen.

De raad van commissarissen vindt de toezichtsmaatregelen 'disproportioneel', en besloot volgens woordvoerder Brillenslijper 'unaniem' om naar de rechter te stappen. Bij de rechter slaagde Delta Lloyd erin om publicatie van het beschadigende boetebesluit van DNB vooralsnog te voorkomen.

Strafkorting

De raad van commissarissen gaf de bestuurders vanwege de omstreden transacties overigens wel een straffkorting op eerdere bonussen. 'De interne besluitvormingsprocedures rondom de verkoop van de rentederivaten hadden strikter toegepast en gedocumenteerd kunnen worden,' zei Frijns

in december vorig jaar. Hij wil er nu niks meer over kwijt.

Hoek dacht daarna zonder verdere averij met vervroegd pensioen te gaan, maar DNB belde hem in november vorig jaar met de aankondiging dat hij ook opnieuw zou worden getoetst voor zijn commissariaat bij zakenbank NIBC. Hoek stapte tevergeefs naar de rechter om dit te voorkomen, waarna een geanonimiseerd vonnis van de rechtbank

zijn reputatie drie weken geleden ruïneerde. De feiten in de tekst maakten duidelijk over wie het ging.

Opmerkelijk genoeg bleef de raad van commissarissen van NIBC achter Hoek staan. Maar Hoek koos er 30 maart dit jaar voor om zelf terug te treden als commissaris. Hij noemde het in een schriftelijke verklaring 'frustrerend' dat DNB hem feitelijk uit de financiële sector heeft verbannen, voordat de toezichthouder hem daadwerkelijk op zijn geschiktheid heeft beoordeeld.

Of Hoek dit lot verdiende, zal komende zomer duidelijk worden als de rechter zich buigt over de maatregelen van DNB. Zelden stapt een grote financiële instelling als Delta Lloyd naar de rechter om de toezichthouder aan te klagen. Dit kan de verhouding met DNB immers ernstig verstoren.

Eigenlijk heeft de altijd zo behoedzame Jean Frijns ook zijn eigen lot verbonden aan de uitkomst van de juridische procedure tegen DNB. Verliest hij die, dan zal hij vrijwel zeker opstappen.

E

